

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX KADENCJA**

Warszawa, dnia 10 lipca 2019 r.

Druk nr 1238

Pan

Stanisław KARCZEWSKI

MARSZAŁEK SENATU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Na podstawie art. 84 ust. 1 Regulaminu Senatu my, niżej podpisani senatorowie, wnosimy projekt uchwały

w 80. rocznicę agresji Niemiec i Związku Sowieckiego na Polskę.

Do reprezentowania nas w dalszych pracach nad tym projektem uchwały upoważniamy senatora Jerzego Czerwińskiego.

(-) Rafał Ambrozik	(-) Łukasz Mikołajczyk
(-) Grzegorz Bierecki	(-) Andrzej Misiołek
(-) Przemysław Błaszczak	(-) Bogusława Orzechowska
(-) Grzegorz Czelej	(-) Andrzej Pająk
(-) Jerzy Czerwiński	(-) Marek Pęk
(-) Dorota Czudowska	(-) Wojciech Piecha
(-) Wiesław Dobkowski	(-) Krystian Probierz
(-) Adam Gawęda	(-) Tadeusz Romańczuk
(-) Jan Hamerski	(-) Aleksander Szwed
(-) Andrzej Kamiński	(-) Antoni Szymański
(-) Tadeusz Kopeć	(-) Rafał Ślusarz
(-) Małgorzata Kopiczko	(-) Artur Warzocha
(-) Maciej Łuczak	(-) Józef Zajac
(-) Robert Mamątow	(-) Jan Żaryn

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia

w 80. rocznicę agresji Niemiec i Związku Sowieckiego na Polskę

Przed 80 laty dwa zbrodnicze systemy totalitarne – niemiecki nazizm i sowiecki komunizm – rozpoczęły największy i najkrwawszy konflikt zbrojny w dziejach ludzkości: II wojnę światową. Pierwszą ofiarą agresorów stała się Rzeczpospolita Polska – zaatakowana 1 września 1939 roku przez Rzeszę Niemiecką, a 17 września 1939 roku przez Związek Socjalistycznych Republik Sowieckich.

Oba państwa, Niemcy i Rosja sowiecka, wykluczone z systemu wersalskiego, współpracowały ze sobą politycznie, gospodarczo i wojskowo od początku lat dwudziestych XX wieku. Uwieńczeniem tej współpracy był podpisany w Moskwie 23 sierpnia 1939 roku pakt Ribbentrop-Mołotow. Tajny protokół dodatkowy – załącznik do dokumentu – dzielił terytorium Rzeczypospolitej pomiędzy obu agresorów. Faktycznie oznaczał on IV rozbiór Polski.

Bezpośrednim pretekstem do najazdu Niemiec była odmowa Polski na niemieckie żądania aneksji Gdańska oraz przeprowadzenia eksterytorialnej autostrady i linii kolejowej, które miały przechodzić przez ówczesne województwo pomorskie. Polska jako pierwsze państwo postawiła tamę agresywnym działaniom III Rzeszy, którymi były m.in. Anschluss Austrii oraz przyłączenie Sudetów i Czech do Niemiec.

Symbolicznym początkiem II wojny światowej były atak pancernika „Schleswig-Holstein” na Westerplatte oraz bestialskie bombardowanie Wielunia. Osamotniona Rzeczpospolita, opuszczona przez sojuszników zachodnich, przez ponad miesiąc walczyła z obu agresorami. Nigdy jednak oficjalnie nie skapitulowała.

Po klęsce kampanii wrześniowej żołnierz polski nie poddał się, walczył u boku armii sojusznicznych na wielu frontach, m.in.: w bitwie o Narwik, w kampanii francuskiej 1940 roku, w powietrznej bitwie o Anglię, na polskich okrętach w bitwie o Atlantyk; na froncie wschodnim w bitwie pod Lenino, w bitwie pod Studziankami, w przełamaniu Wału Pomorskiego, w forsowaniu Odry i Nysy Łużyckiej, w bitwie pod Budziszynem, w zdobyciu

Berlina, w operacji praskiej; na froncie zachodnim w obronie Tobruku, w bitwie pod Monte Cassino, w lądowaniu w Normandii, w bitwach o Ankonę i Bolonię, w bitwach pod Falaise i Chambois, w wyzwaniu wielu miast Francji, Belgii i Holandii.

Szacuje się, że pod koniec II wojny światowej łącznie na obu frontach walczyło przeciw Niemcom mniej więcej 600 tysięcy polskich żołnierzy – była to czwarta co do wielkości armia aliancka w Europie. Porównywalną liczbę stanowili członkowie różnych organizacji podziemnych działających w okupowanej Polsce. Polska była jedynym krajem okupowanym przez III Rzeszę, w którym nie utworzono kolaboracyjnych struktur władz państwowych, politycznych i wojskowych (np. polskich jednostek Waffen-SS). Wprost przeciwnie, w Polsce istniał największy i najsilniejszy ruch oporu w Europie, z ewenementem na skalę światową – Polskim Państwem Podziemnym i jego konspiracyjnymi siłami zbrojnymi, czyli Armią Krajową. Z bronią w rękę, sabotażem i dywersją, przeciwko niemieckiemu okupantowi walczyły też Narodowe Siły Zbrojne.

Największym, ze względu na zaangażowane siły i środki oraz poniesione straty, wystąpieniem zbrojnym zorganizowanym przez Armię Krajową było Powstanie Warszawskie. W trakcie jego trwania i po upadku Niemcy dopuszczali się masowych mordów na ludności cywilnej i jeńcach wojennych, wysiedleń, kradzieży i celowego niszczenia mienia. To były znaki charakterystyczne całej okupacji niemieckiej i sowieckiej w Polsce: ludobójstwo, morderstwa i masowe egzekucje, deportacje, wypędzenia, obozy koncentracyjne, więzienia, łapanki, wywózki do prac przymusowych i do łagrów, eksploatacja ekonomiczna, grabieże mienia i dóbr kultury, celowe niszczenie polskiego majątku narodowego. Celem tych działań była całkowita eksterminacja Żydów, a w dalszej kolejności Polaków i trwałe wymazanie Polski z mapy Europy.

Polska była też jednym z nielicznych krajów okupowanej Europy, w którym za pomoc Żydom groziła kara śmierci, a pomimo tego to Polaków jest najwięcej wśród osób, którym nadano odznaczenie „Sprawiedliwy wśród Narodów Świata” za ratowanie Żydów z Holocaustu.

Polska była pierwszą i największą ofiarą II wojny światowej. Poniosła proporcjonalnie największe straty osobowe: w sumie ponad 6 milionów ofiar (22% ogółu ludności). Z 35 milionów obywateli zamieszkałych w II Rzeczypospolitej przed wojną po wojnie w nowych granicach Polski mieszkały 24 miliony osób. Podobnie straty materialne Polski w czasie II wojny światowej są proporcjonalnie największe wśród strat wszystkich państw

europijskich; do chwili obecnej jest szacowana ich wysokość. W wyniku zmyślenia jałtańskiej Polska, pomimo że była największą ofiarą wojny, utraciła na rzecz jednego z najeźdźców – Związku Sowieckiego – niemal 45% swojego przedwojennego terytorium: blisko 178 tysięcy km².

Do dziś też żaden z agresorów nie wyrównał tych strat, nie tylko w sposób całościowy, ale nawet częściowy, symboliczny. Nie unikamy jednak dyskusji o należnych Polsce reparacjach wojennych i zadośćuczynieniu przysługującym Polakom – ofiarom wojny i ich potomkom, niezależnie od woli państw – sukcesorów III Rzeszy i ZSRS, pomimo że polityka światowa jest pełna frazesów o pokoju na świecie, potępianiu agresji, sprawiedliwości, prawach człowieka itp.

Pomimo wzorcowej nieprzejednanej postawy wobec najeźdźców oraz proporcjonalnie największych strat osobowych, terytorialnych i materialnych Państwo Polskie i Polski Naród zostali skrzywdzeni też pośrednio, w sposób odłożony w czasie i dalekosiężny. W wyniku porozumień zawartych przez aliantów na konferencjach w Teheranie, Jałcie i Poczdamie zostaliśmy potraktowani przedmiotowo, a nie jak równoprawny uczestnik koalicji antyhitlerowskiej – wtłoczono nas, bez naszej zgody, w tzw. radziecką strefę wpływów. W efekcie na 45 lat narzucono nam siłą niechciany i obcy ideowo, kulturowo, cywilizacyjnie ustrój oraz pełną zależność polityczną od Związku Sowieckiego. Skutkowało to utratą suwerenności, zapaścią ekonomiczną, degradacją elit narodowych, ograniczeniem możliwości rozwojowych, w tym brakiem powojennej pomocy z Zachodu. Zamknięta za żelazną kurtyną Polska nie miała też możliwości artykułowania własnych słusznych żądań, m.in. związanych ze skutkami wojny.

Polacy nie akceptowali tego stanu (walka Żołnierzy Wyklętych, protesty robotnicze, organizacje podziemia antykomunistycznego, powstanie i działalność NSZZ „Solidarność”, wiodąca rola Kościoła Katolickiego), nie poddali się i wywalczyli swoją rzeczywistą niepodległość po 1989 roku.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej oddaje hołd Polakom – żołnierzom, członkom ugrupowań partyzanckich, uczestnikom ruchu oporu, członkom Polskiego Państwa Podziemnego, ludności cywilnej – ofiarom II wojny światowej. Senat Rzeczypospolitej Polskiej stoi na stanowisku, że siła nie może się opłacać agresorowi i dlatego niezłałatwione do dziś, słuszne i zgodne z zasadą sprawiedliwości, roszczenia należne Polsce i Polakom –

reparacje i odszkodowania wojenne – powinny być zaspokojone w możliwie jak najkrótszym terminie.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

.....
Tłoczono z polecenia Marszałka Senatu
.....